BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 311 Duminică 12 Noembrie 1939
12 Pagini P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Spirit de adaptare

Cercetând toate fețele problemei scumpetii traiului, căutând cauzele și originele, luptând pentru atenuarea efectelor pe cari le resimțim cu toții, dar mai ales populația săracă, nu trebue să sperăm că vom ajunge prin măsuri administrative ori polițienești la o normalizare totală a prețurilor pieții.

In primul rând nu trebue să uităm situația pe care a creiat-o starea de război pe piața schimburilor, transacțiile cu multe țări devenind anevoioase și chiar imposibile.

Necesitățile pregătirii noastre și chiar cele necesare cursului firesc al comerțului și industriei, ne impun urgența de a exporta mărfuri cerute în schimb de țările cari au materiile prime și cele fabricate de care avem absolută nevoe.

Rolul organelor de control este de a veghea ca disproporția de prețuri să nu rămână în mâinile speculatorilor și acaparatorilor, cari determină în mare parte scumpirea unora din articolele de primă necesitate.

Pretutindeni în toate țările europene se pune cu preciziune problema scumpetii, dar în unele state neutre economiștii propun soluția simplistă de a adopta posibilitățile de câștig potrivit cursului pieții la articolele necesare unei existențe obișnuite.

Ar fi o soluție timporară, care ar putea fi aplicată în țările bogate, unde perspectivele unor eventualități mai întunecate nu s'ar pune, deși nu vedem care națiune s'ar putea socoti în afara vălmășagului economic general.

Un fost ministru al industriei propune într'o revistă economică soluția restrângerii cheltuelilor într'o reculegere pe care ne-o impun timpurile grele de azi, adăogând că o ajustare perfectă a posibilităților de câștig cu scumpetea ar încuraja la risipă.

Experiența ne învață că nici această soluție nu poate fi generalizată pentru că marea massă a populației sărace ar fi în multe privinți în imposibilitate să-și restrângă cheltuelile lor minime, la un standard de viață care și așa este socotit drept unul din cele mai reduse în comparație cu cel al altor neamuri.

In ce privește clasa avută, ea este dimpotrivă sfătuită — chiar în țările cari se găsesc în stare de război — să nu-și restrângă cheltuelile, pentru că întregi categorii de lucrători și familii ale celor chemați pe front, trăesc din aceste cumpărături și comenzi, cari le fac bogații și cari, pentru oameni săraci și cu pretențiuni modeste, sunt socotite drept „lux".

De aceia trebue ca problema scumpetii traiului — a doua ca însemnătate în vremurile de azi, prima fiind înzestrarea și pregătirea ostirii — trebue să fie studiată și atenuată într'un larg spirit de adaptare la împrejurări, având dinainte în minte consecințele logice ale fiecărei măsuri, și, încurajând producătorii, înlesnind schimburile, să avem în vedere că prima cauză a urcării prețurilor pornește dela exagerata lăcomie a intermediarilor cari fac legătura între producători și comerț, lăcomie care poate fi stăvilită printr'o aprovizionare abundentă a centrelor.

M. S. Regele Carol II
sprijină inițiativa de pace dela Haga
Telegramele trimise M. S. Regelui Angliei, Führerului Cancelar și d-lui Albert Lebrun

Majestatea Sa Regele a trimis în ziua de 9 Noembrie 1939 următoarea telegramă M. S. Regelui Angliei:

„In momentul când Suveranii Olandei și Belgiei oferă bunele lor oficii în scopul de a găsi bazele unei păci drepte și statornice, cred de datoria Mea de a asigura pe Majestatea Voastră că fac urările cele mai sincere pentru reușita acestei nobile inițiative pe care o sprijin din toată inima".

CAROL R.

M. S. Regele a trimis telegrame cu același conținut Führerului Cancelar și Domnului Albert Lebrun, Președintele Republicii Franceze.

*

Inalta intervenție a Suveranului României pe lângă șefii statelor beligerante cărora le aduce la cunoștință că sprijină „din toată inima" inițiativa Suveranilor Belgiei și Olandei va avea desigur în opinia publică românească un profund ecou.

Telegrama Regelui Carol al II-lea este o nouă și solemnă afirmare făcută de glasul cel mai autorizat al României, a dorinței de pace care a caracterizat totdeauna politica țărei. Ea exprimă sentimentul unanim al țărei și este o supremă mărturie că acest sentiment constitue temeiul permanent al concepției românești despre relațiile care trebue să existe între națiuni.

M. S. REGELE CAROL II

Intervenția Suveranului României nu a fost determinată de nici o altă considerație de politică externă românească. Ea nu este în legătură cu vreo chestiune care ar privi vreun interes politic românesc direct și imediat. Exprimând urările Sale „cele mai sincere" pentru reușita nobilei inițiative a Suveranilor Belgiei și Olandei, și sprijinind-o din toată inima, M. S. Regele Carol al II-lea, a voit desigur să sublinieze în Inalta sa calitate de exponent al sentimentelor poporului român, cât de mult s'a apreciat în România valoarea morală a demersului celor doi Suverani ai celor două țări neutre.

O permanentă simpatie a unit și unește dinastia și poporul român de dinastiile și popoarele Belgiei și Olandei. Era firesc ca nobila inițiativă a celor doi Suverani să aibă la noi un puternic ecou și el să fie în mod spontan și atât de călduros exprimat de glasul autorizat al M. S. Regelui Carol.

Urările Regelui României, care sunt și urările întregului popor român precum și Inaltul sprijin pe care Majestatea Sa îl dă demersului celor doi Suverani, vor rămâne ca o mărturie solemnă a nestrămutatei convingeri care stă la baza politicei românești că numai prin pace justă și statornică se poate asigura o dezvoltare normală a relațiilor între popoare.

Regele George VI al Angliei trece în revistă echipajele avioanelor britanice care au susținut lupte de-asupra mării Nordului

Atentatul dela Muenchen
judecat de cercurile politice germane

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 9. — Atentatul dela Muenchen a produs la Berlin o indignare și agitație extraordinară.

Numai o parte a presei germane a putut publica dimineață prima știre, de altfel scurtă și laconică, asupra acestui atentat. De abea mai târziu s'au aflat amănunte, din cari reiese că numai din cauza unor mici modificări făcute programului pentru serbarea aniversării dela Muenchen, cancelarul Hitler și fruntașii partidului național-socialist au scăpat cu viață din acest atentat.

Se știe că în fiecare an, la 8 și 9 Noembrie, se serbează la Muenchen aniversarea încercării în anul 1923 a partidului național-socialist german de a pune mâna pe putere. In seara zilei de 8 Noembrie veteranii și fruntașii partidului național-socialist se întrunesc la Buergerbraukeller, care de fapt nu este o pivniță, ci o sală mare a unei fabrici de bere și unde în seara zilei de 8 Noembrie 1923 s'a luat hotărârea ca partidul național-socialist să facă revoluție a doua zi.

La această aniversare cancelarul Hitler ține totdeauna un discurs, începând să vorbească la ora 20,30 și terminând la ora 22. După discursul său cancelarul Hitler obișnuia să se așeze pe rând la fiecare masă în parte, spre a vorbi cu veteranii partidului.

In programul tradițional s'au făcut de data aceasta unele mici modificări, cauzate de afaceri urgente, cari rechemau pe cancelar la Berlin. Din această cauză, cancelarul Hitler și-a început discursul cu o jumătate de oră mai devreme și a vorbit o jumătate de oră mai puțin ca de obicei, renunțând să se mai întrețină apoi cu veteranii partidului, plecând imediat la gară. Această modificare a programului s'a făcut de abea în ultimul moment, ceeace reiese și din faptul că de abea în cursul serii s'a anunțat că d. Hitler va ține un discurs, ce va fi difuzat prin radio. Cât de importantă a fost această modificare reiese din faptul că d. Hitler și-a terminat discursul la ora 22,05, plecând imediat la gară, însoțit de fruntașii partidului, iar explozia s'a produs la ora 22,21.

Explozia a fost provocată de o mașină infernală, încărcată cu un explosiv foarte puternic și așezată în podul sălii. Singura coloană care susținea acoperișul, s'a prăbușit sub presiunea aerului, cauzată de explozie, iar acoperișul s'a dărimat tocmai pe acel loc unde vorbise cancelarul Hitler. Dărâmăturile au atins, în acest loc, înălțimea de trei metri. Numărul morților anunțat la început de șase, s'a ridicat la șapte. Printre cei 60 de răniți, 25 sunt în stare gravă. Printre morți și răniți nu se află niciun fruntaș al partidului. Trebue adăogat că mareșalul Goering nu se afla la Muenchen și că l-a așteptat pe cancelarul Hitler la inapoierea acestuia la Berlin.

In interesul cercetărilor, autoritățile competente refuză să dea informații asupra atentatorilor și numărul celor arestați, care ar fi mare. Combinațiile cari vorbesc despre posibilitatea unor măsuri de represalii împotriva unei părți a populației, sunt fără obiect și sunt respinse de cercurile competente.

Presa germană afirmă, în această privință, cu totul altceva. Astfel se asigură că după lămurirea atentatului, „vinovații împreună cu toți cei ce au legături cu ei vor fi stârpiți" și că „Germania va fi curățată printr'o singură lovitură de toți criminalii".

Astfel, „Berliner Börsenzeitung" numește atentatul „o crimă fără pereche a Angliei împotriva națiunii germane" și că acest atentat va primi un răspuns care „va fi dat fără milă".

Trebue adăogat că azi a dispărut la Berlin, din discuțiile generale, orice problemă politică și că dacă s'a discutat ceva cu caracter politic aceasta a fost numai în legătură cu atentatul dela München. Din această cauză se crede că nu trebue să se mai aștepte un răspuns al Germaniei la oferta de pace belgo - olandeză. Cercurile competente ale ministerului de externe au declarat, că în această privință, Germania nu mai are nimic de spus.

După toate indiciile, cercurile neutre din Berlin sunt convinse că efectul atentatului va fi foarte mare și hotăritor în ceeace privește deciziile Germaniei împotriva Angliei.

Ce se spune la Paris
Dela corespondentul nostru

Paris, 9.—Impresiunea care se degajează din ce în ce mai mult din cercurile politice franceze și în opinia publică, cu privire la atentatul dela Muenchen, este că el pare a fi o repetare a incendiului Reichstagului.

In cercurile politice franceze se observă cu deosebire următoarele fapte curioase:

1) Vizita cancelarului n'a fost cunoscută decât câteva ore înainte de atentat, astfel că criminalii n'ar fi avut de cât câteva ore pentru a prepara atentatul afară doar dacă s'ar admite ipoteza că el a pornit din cercuri cari cunosc de mai înainte deplasările Fuehrerului.

2) Este deasemenea greu de crezut că o mașină infernală reglementată de un ceasornic să poată exploada cu o întârziere de câteva minute și autorii atentatului să fi rezervat o marjă atât de mică pentru cazul când d. Hitler ar fi decis în mod brusc să părăsească sala mai curând decât se credea.

3) Cum se poate admite că Gestatpoul, contrariu obicelui său și contrariu instrucțiunilor severe pe care le are să fi comis neglijența de neiertat de a nu fi cercetat cu toată minutiozitatea localul în care cancelarul trebuia să vie.

In lumina acestor fapte curioase, cercurile politice franceze consideră că oricare ar putea fi repercursiunile interioare ale atentatului, este cert că opinia publică mondială nu se va lăsa înșelată de insinuările ce se fac din izvor german și care nu urmăresc decât să dea o aparență de justificare unei acțiuni militare în pregătire.

Ce se spune la Londra
Dela corespondentul nostru

Londra, 9. — Cercurile politice deobicei bine informate urmăresc cu toată atențiunea știrile privitoare la atentatul încercat contra d-lui Hitler. In mod unanim cercurile britanice consideră acuzația germană că atentatul ar fi fost pus la cale de „Intelligence Service" ca ridiculă și făcând parte din aceași categorie de propagandă ridiculă ca și afirmația că d. Churchil ar fi trimis trei distrugătoare britanice pentru a scufunda vaporul de pasageri englezi „Athenia" la începutul războiului.

Cercurile britanice subliniază faptul că rapoartele semi-oficiale germane menționează pe deoparte că vizita d-lui Hitler la Munich a fost neașteptată iar pe de altă parte arată cât de precis a fost plasată bomba chiar l locul unde Cancelarul și rostit cuvântarea. Cine pute cunoaște de mai înainte a cest loc și sosirea Cancelaru lui la ora precisă, din mo ment ce vizita n'a fost anun țată anticipat și a fost neaș teptată?— se întreabă cercu rile britanice. Aceasta ar în semna că numai cineva di anturajul cancelarului ar f sau vinovatul direct sau im plicat în vreun complot.

Se știe cât de aproap este păzit Cancelarul. A fi inexplicabil — se spune l Londra — ca să se fi putu pune la cale atentatul de vre un individ izolat fără ca să fi fost sprijinit în acțiu nea sa criminală de complic nemulțumiți de regimul ac tual și de acțiunea lui politi că internațională.

Consiliul de miniștri de Joi

Un consiliu de miniștri s'a ținut Joi, la ora 18, sub președinția d-lui consilier regal Constantin Argetoianu, președintele consiliului de miniștri.

AMNISTIE FISCALA

D. ministru al finanțelor expune consiliului principiile proectului de amnistie fiscală a contribuabililor ce nu și-au declarat până în prezent realitatea veniturilor supuse la impunere.

Consiliul autorizâ pe d. ministru al finanțelor pentru prezentarea decretului lege de amnistiere a contribuabililor din această categorie.

*

D. general dr. Nicolae Marinescu ministrul sănătății, face o serie de propuneri în legătură cu aprovizionarea de material sanitar.

Consiliul aprobă aceste propuneri.

COORDONAREA SERVICIILOR DE PRESA

D. Alexandru Radian, ministrul propagandei, propune măsuri pentru coordonarea serviciilor de presă ce funcționează pe lângă diferitele departamente.

*

Consiliul a luat în discuție și rezolvat chestiuni diverse de interes general.

*

Ședința a luat sfârșit la ora 19 și jum.

Se reia circulația de cale ferată între Lemberg și Cernăuți

Berlin, 9 (Rador). — Circulația pe linia de cale ferată Lemberg-Stanislavov-Snjatyn Cernăuți și spre interiorul României va fi reluată zilele acestea.

Linia va păstra pe anii următori lărgimea europeană între șine.

Dat fiindcă linia Lemberg, via Cracovia în Silezia superioară, funcționează de mai multe zile, traficul de tranzit Germania-România va fi foarte curând deschisă.

Aceasta înseamnă că termenele de transport vor fi simțitor reduse întrucât pe calea Dunării, transportul între România și Viena durează aproximativ 28 zile. Trebue totuși să se adauge că pe această cale pot fi îmbarcate 25.000 tone zilnic.

Se presupune deci că Germania se va servi atât de calea terestră cât și de cea pe apă pentru transportul produselor petrolifere.

Deși Dunărea are sloiuri de ghiață numai în iernile foarte aspre, ceeace se întâmplă cam la 20 ani odată, restaurarea căii ferate constitue totuși o garanție sigură pentru importul din România.

Liniile de cale ferată între Germania și fostele regiuni petrolifere poloneze, actualmente în stăpânirea Uniunii Sovietelor, funcționează deasemeni din nou în mod normal.

CÂINII IN RĂZBOI

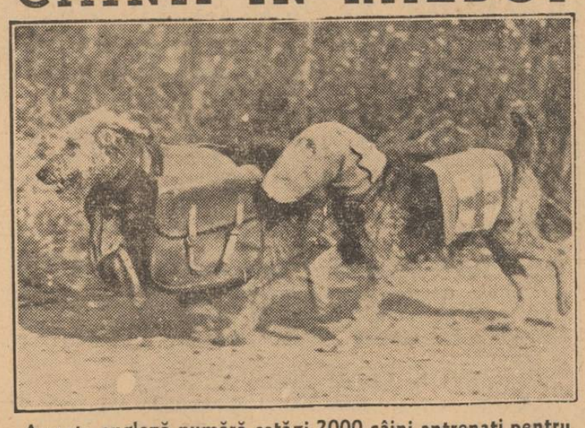

Armata engleză numără astăzi 2000 câini antrenați pentru misiuni de război. Fotografia reprezintă un câine de legătură, cu mască, și un câine transportând provizii.

ALUNECARE DE TEREN INTR'O MINĂ

Bogota, 9 (Rador).—O gravă alunecare de teren s'a produs la minele Tesorito din apropiere de Segovia.

Se pare că până acum sunt șase victime. Ancheta a stabilit că această alunecare de teren se datorește ploilor torențiale care au căzut în regiune în ultimele zile.

*

Bogota, 9 (Rador). — O enormă surpare de teren s'a produs azi în localitatea Tesorito din provincia Tolima.

Patru case, trei fabrici și patru mori au fost complet distruse.

Până acum au fost scoase de subt dărâmături 6 cadavre.

Surparea de pământ se datorește ploilor din ultimele zile.

—=XX●XX=—

NOTE
Devalorizare literară...

Trebuie, desigur, să ne ținem în pas cu vremea, în toate domeniile, — deci și în acela al literaturii, împărătescul meșteșug de a fereca în cuvinte frumosul în genere sau eterna frământare a sufletului omenesc.

Inovatorii în materie, „maeștrii", nu lipsesc. Ei sunt mulți, slavă Domnului, și de o ingeniositate pe care n'o egalează decât uimitorul lor curaj.

Totuși, de ce s'o fi menționând oare, atât de simțită, lipsa de interes temeinic a marelui public față de cartea nou-apărută?...

In ceasul de față, cartea nouă nu mai constituie momentul important de altădată, iar cronicile, atât de „superlativ amicale", — ca să nu zicem atât de puțin judicioase și de puțin obiective, — nu reușesc să înfrângă o indiferență publică echivalentă aproape cu un refuz.

„Inflația de produse", cum ar spune un economist, sau ignoranța librarului, — care adeseori e drept că ține cartea bună în raft, nestiind s'o valorifice, — nu constituiesc o suficientă explicație a „devalorizării" literaturii de azi.

Atunci, care să fie pricina?

Noi credem că, pentru poezie, a arătat-o un mare poet, — numele i-l cunosc toți românii, — fixând, lapidar, adevărul că „e ușor a scrie versuri, când nimic nu ai a spune"...

Pentru proză, alt scriitor, — numele lui, deopotrivă de cunoscut, e Caragiale, — a răspuns într'un chip care merită să fie amintit: Un maestru „in spe" i-a prezintat un manuscris, — desigur foarte valoros, — cerându-i, ca unui confrate mai vrâstnic, o prefață. Și Caragiale i-a dat-o. „Am citit opera de față, spunea el, și am constatat cu plăcere că ea cuprinde lucruri și bune, și originale. Insă, este tot atât de adevărat că lucrurile bune nu sunt deloc originele, iar cele originale nu sunt deloc bune...".

Răspunsurile de mai sus, fără îndoială nu au nevoie de niciun adeos, fiindcă ele sunt valabile și azi, sau, mai ales azi... — **M. Negru**

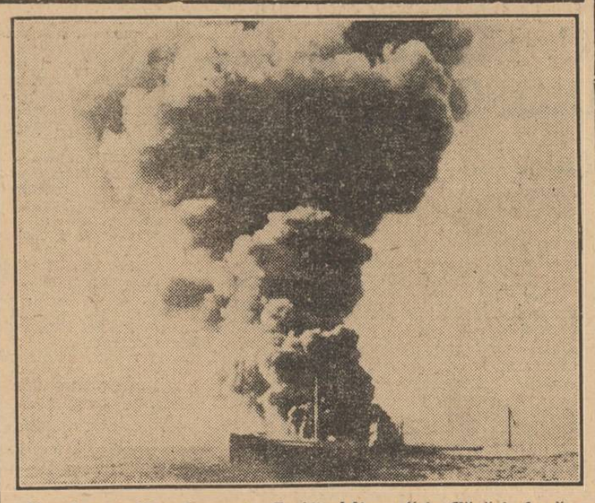

Vasul petrolifer francez „Emilie Miguet" în flăcări, după ce a fost torpilat de un submarin german. Echipajul a fost salvat de vasul american „President Harding", de pe bordul căruia a fost luată această fotografie

NOUA LEGE
A INVĂȚĂMÂNTULUI SECUNDAR

de N. BATZARIA

Această lege, care privește numai învățământul secundar teoretic, modifică legea respectivă din anul 1934. Prin cele 153 de articole, câte cuprinde, se urmăresc mai multe ținte, ca: să se corecteze defectele examenului de bacalaureat, așa cum se dă astăzi acest examen; să se simplifice programul de învățământ — ca o simplificare poate fi socotită și desființarea examenelor de sfârșit de an; să înființeze licee model — „model" prin selecționarea elevilor și profesorilor; să pregătească, prin instituirea unui concurs de agregație, elemente capabile dintre care să se recruteze conducătorii învățământului secundar (inspectori, directori, conferențiari, etc.).

Mai departe, noua lege dă directorului de școală un rol și o autoritate mult mai mari decât în trecut. Pentru aceasta, i se lasă timp liber. Nu va avea de predat în școală decât cel mult șase ore pe săptămână. Așa va avea când să controleze modul cum profesorii și elevii își îndeplinesc datoria și să rezolve toate problemele didactice și administrative ale școalei. Bine înțeles, surplusul de autoritate atrage și un surplus de răspundere, la care este ținut directorul.

O inovație, meritând, de asemenea, să fie relevată, este instituirea conferinței săptămânale, pe care profesorul diriginte al fiecărei clase trebue să o țină cu profesorii respectivi. Scopul acestei conferințe este coordonarea și armonizarea lucrărilor ce se dau elevilor să facă, fie la școală, fie acasă. Precum citim în expunerea de motive, care lămurește principiile legii, necesitatea acestor conferințe a izvorit din numeroasele plângeri adresate ministerului educației naționale de către părinți, care au arătat că profesorii nu se preocupă de forța de muncă a copiilor, ci fiecare profesor are în vedere numai obiectul său. Urmarea este că elevul, având de învățat prea mult dintr'odată, se surmenează, fără ca în schimb să poată să asimileze ceva mai cu temeiu.

O chestiune a cărei importanță n'are nevoie să fie subliniată, dar care a rămas mereu în forma de deziderat, a fost stabilirea unui contact mai strâns și mai real între școală și familie, sau, mai precis, între profesori și părinții elevilor.

Se știe vechea și permanenta controversă asupra

(Continuare în pag. 2-a)

TURCIA ȘI BULGARIA
RETRAG TRUPELE DELA FRONTIERE

Sofia, 9 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Se semnalează o oarecare destindere în relațiile dintre Bulgaria și Turcia, fapt care se manifestă prin retragerea trupelor de ambele părți ale frontierei.